

FODOR ERZSÉBET MESÉI (II.)

A VASORRÚ BÁBA

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, még az Óperenciás-tengeren is túl, az üveghegyeken meg innen. Volt a világon egy szegény ember, ennek a szegény embernek száz fija vót. Egyszer azt mongya János az apjának: tuggya mit, édesapám, keressen nekünk ojan asszonyt, akinek száz lánya van, hogy elállhassunk szógáni. Keresett is az apa, talált is: a vasorrú bábát. Meg is egyeztek. Azt mongya a vasorrú bába: jó, csak külgye el a fiúkat. Magába meg azt gondolta, hogy gyertek csak, majd ellátom én a bajotokat. Hazament az apa, és mongya a fijajinak. No, gyerekek, talátam egy asszonyt, akinek száz lánya van. A fiúk mingyán lóra is pattantak. János a legkisebb, még egy vakarót meg egy kefét is tett a tarisznyába, hátha szükség lesz rá.

Mentek, mendegéltek, öreg este lett, mire odaértek. Beköszöntek: jó cstét, öreganyám, ihon-e, szolgálatot keresünk. Éppen jókor, mert nekem meg szükségem van rája. Bementek a szobába, vacsorához ültek. De János még az udvaron vót, mikor a lova súgja neki (mert János lova táltos csikó vót, és tudott beszéni) ha majd lefekszenek, akkor a lányok feje fölé tegyék a kalapokat jobb felű, mert ha éfélkor kibújik a kulcslukon, a legényeknek mind levágja a nyakukat, a vasorrával. Úgy is tettek a legények. Mikor a

A szerkesztő jegyzete: Nem elmondott, hanem leírt mesék Fodor Erzsébetéi. A meseleírás eredeti formájában Az arany alma című meséjét közöljük.

A mesék nyelvi gondozását Farkas Zsuzsa végezte, tipológiai meghatározásukat pedig Raffai Judit készítette. A fényképeket és a reprodukciókat Németh Máttyás készítette.

lányok elaluttak, akkor a kalapokat a lányok feje fölé rakták. Éfélkor a vasorrú bába kibújt a kulcslukon, akkor kalapsorban vagdosott, így a saját lányai nyakát vágta el.

Reggel korán János fölkelte a bátyjait, és útnak indította őket, ő legutoljára maradt ott. Fölnyergelte a lovát, és odament a konyha elé, berúgott a vasorrú bába ajtajába. No, vasorrú bába, vót száz lányod, de nincs mán csak egy. Ekkor a vasorrú bába kibújt a kúcslukon, piszkafára, szemvonyóra és János után iramodott. De már majdnem a ló farkát kapkotta a vasorrú bába. Akkor János eldobta a vakarót. Nagy kőfalak támadtak, mire a vasorrú bába azonát vánszorgott, akkorra János már jó messze járt. De már megint majdnem a ló farkát kapkotta. Akkor János eldobta a kezét, és sűrű erdő keletkezett. Mire a vasorrú bába azon átvánszorgott, akkorra János már túl vót a vasorrú bába határán. De itt már nem vót neki hatalma – a vasorrú bábának. Hanem, János, csak azt az egyet mondd meg, hogy gyüssz-e még erre, vagy se. Lehet, hogy gyüvök, de lehet, hogy nem, nem tudom.

János megint csak nem marathatott otthon, elát szógálni a Rücskös Kirájhoz. Nyaka közé vette a rossz gebét, amejik a gané tetején fekütt. Vitte egy darabig. Nehéz vót, letette. Megint vitte egy darabig, nehéz vót, letette. Megint vitte egy darabig, nehéz vót, letette. Akkor a ló megrázkódott, lett belőle aranszórú paripa. No, édes gazdám, új rám. Ráút, levette. Megint ráút, megint levette. Megint ráút, megint levette. No, új rám, édes gazdám, többet nem vetlek le, mert te is háromszor vettél le engemet. Hanem most úgy új rajtam, hogy se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas.

Mentek, mendegéltek, egyszer csak János meglát egy arany hajszálat. Ugye, montam, édes gazdám, se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas. Most az is baj, ha föl vesszük, az is, ha nem, de azért vedd föl.

Lehajút János, és fölvette az arany hajszálat, beletette a tarisznyába. Megint mentek, mendegéltek, egyszer csak meglát János egy arany fél patkót. Ugye, montam, édes gazdám, se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas. Most az is baj, ha föl vesszük, az is, ha nem, de azért vedd föl. Lehajút János, és fölvette az arany fél patkót, a tarisznyába tette.

Megint mentek, mendegéltek, egyszer csak meglát János egy arany kantárt. Ugye montam, édes gazdám, hogy se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas, most az is baj, ha föl vesszük, az is, ha nem, de azért vedd föl.

Megint mentek, mendegéltek, egyszer csak odaértek a Rücskös Kirájhoz. János beköszönt: mongya, mi járatba van, hogy ő szolgálatot keres. Éppen jókor, mert nekem meg szükségem van rá. Jánosnak nem köllött a lovak pucolásához lámpa, az arany hajszálat a vakablakba tette, és bevilágította az

egész istállót. Meglátta egy másik béres, elárulta a Kirájnak, hogy János mivel világít. Rücskös Kiráj behívatta Jánost. Ha nekem az arany hajszálnak a gazdáját el nem hozod, vége az életednek. Mén ki János az istállóba, ráborul a lovára, ríl. Mért sírsz, mért ríssz, édes gazdám? Hogyne sírnék, hogyne rínék, mikor a Rücskös Kiráj azt parancsóta, ha az arany hajszál gazdáját el nem hozom, vége az életednek. Ugye, montam, édes gazdám, se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas. No de majdcsak elhozzuk valahogy.

Másnap elindultak, mentek, mendegéltek, estefelé vót már, mikor János megpillantotta a vasorrú bába házát. Jánost a lova ósz öregemberré változtatta, hogy a vasorrú bába ne ismerje meg. Odaértek, beköszönt: Jó estét, Öreganyám, meghálhatnék itt az éccaka, rámenteledett, nem bírok továbbmenni. Meghálhacc, édes fijam. János még vacsorát is kapott, meg egy pohár bort is, de a borba álomport tett, hogy János elaluggyon tüle, nehogy véletlen a lányát ellopja. Vacsora után megkérte János a vasorrú bábát, hogy engedje a lovát az ablakhoz kötni. Éjféltajt a ló az ablakra rálehel. A vasorrú bába még méjebben alutt, mint idájig. János meg fölébrett, és odament a böcsőhöz. A böcsön kilencvenkilenc csöngő volt. János nagyon óvatosan emelte ki a lányt a bölcsőbül, nehogy a vasorrú bába fölébreggyen, mert akkor vége az életinek. De sikerült kiemelni, mingyárt a nyeregbe ültette, és elindultak. De a lány egész úton azt hajtogatta: Úgy vigyél, ha magadnak visző, úgy vigyél, ha magadnak visző. Mikor odaértek a Rücskös Kiráj palotájához, Rücskös Kiráj meglátta, hogy János hozza a lánt, szalatt elébük. De a lány elkapta a fának az ágát, és fölszalatt rája.

Gyere le a fáról, eskügyünk, könyörgött Rücskös Kiráj. Nem esküdök. Meddig? – kérdezte a király. Van énnekem egy arany kácsám is, hát ki hozza azt el? Majd aki engem elhozott. Rücskös Kiráj megparancsolta Jánosnak, ha az arany kácsát el nem hozza, vége az életinek. János mén ki az istállóba, ráborul a lovára, ríl. Mért sírsz, mért ríssz édes gazdám? Hogyne rínék, hogyne sírnék, mikor a Rücskös Kiráj azt parancsolta, ha az arany kácsát el nem hozom, vége az életednek. Ugye, montam, édes gazdám, se ne tuggy, se ne láss. No de majdcsak elhozzuk valahogy.

De most már éccaka mentek. Mikor odaértek a vasorrú bábához, János lova rálehel az ablakra, a vasorrú bába még méjebben alutt, mint azelőtt. János óvatosan kinyitotta a konyhaajtót, a konyha közepén vót egy nagy ajtó, lent meg egy tó, abba úszkát az arany kácsa. Jánosnak nagyon köllött vigyázni, nehogy a kácsa elkajbája magát, mert akkor vége az életinek. Végre sikerült a nyakát elkapni.

János mingyárt lóra pattant, és ment egyenest a Rücskös Kirájhoz. Mikor odaért, Rücskös Kiráj éppen az udvaron vót, mikor meggyütt János az arany kácsával. Odament a lányhoz, és monta: no, eskügyünk. Nem esküdök. Meddig? Van nekem egy arany ménesem is. Hát ki hozza azt el? Majd aki engem elhozott. Rücskös Kiráj megparancsolta Jánosnak, ha az arany csődört el nem hozza, vége az életinek. János mén ki az istállóba, ráborul a lovára, ríl. Mért rísz, mért sírsz, édes gazdám? Hogyne sírnék, hogyne rínék, mikor a Rücskös Kiráj azt parancsolta, ha az arany csődört el nem hozom, vége az életemnek. Ugye montam, édes gazdám, se ne tuggy, se ne láss, úgy új rajtam, mint a vas. No de majdcsak elhozzuk valahogy. Hanem eriggy a Rücskös Kirájhoz, és kérj tizenkét bivajbórt meg egy kardot és egy szakajtó zabot. Te meg áss egy nagy gödröt, akkorát, hogy én beleférjek, de előbb varrjál be a bivajbőrökbe, temess le annyira, hogy csak az orrom hegye láccon ki. Te meg ájj a kútágasra, és nézd, ha gyün az arany csődör, és ha előzi a kék lángot, akkor dőj a kardba. De ha a kék láng előzi a pirosat, akkor öncsd le a szakajtó zabot. A kék láng az én leszek.

Egyszer csak elkezd János lova nyeríteni. De szalad ám a réten az arany csődör, de csupa hab, tajték. Nem találja. Megint elnyeríti János lova magát. Megint szalad az arany csődör, csupa hab, tajték. Nem találja. Harmadszor is elnyerítette magát János lova. De most már a csődör megtalálta, levágott eccerre hat bivajbórt a fél arany patkójával, azután négyet, kettőből meg kiugrott Jánosnak a lova. Mingyá ágaskonni keztek, a kék láng előzte a pirosat. János legyütt a kútágasról, oszt leöntötte a szakajtó zabot. Még a két ló evett, János addig az arany kötőféket az arany csődör nyakába tette, oszt az ő lovához kötötte, és bevezette őket az akolba. Az egész ménes utánukment, nézték őket.

Rücskös Kiráj mikor meglátta az arany csődört, mingyárt ment a lányhoz és kérte, hogy gyűjjön le a fárul, és eskügyünk. Nem megyek le a fárul. Meddig? Még ezeket a lovakat valakinek meg is köll fejni. Hát ki feji meg őket? A lány csak azt felelte, majd aki engem elhozott. Rücskös Kiráj megparancsolta Jánosnak, ha ezeket a lovakat meg nem feji, vége az életinek.

János mén kifelé az istállóba, ríl. Kérdezi a lova: Mért sírsz, mért ríssz, édes gazdám? Hogyne rínék, hogyne sírnék, mikor a Rücskös Kiráj azt parancsolta, ha ezeket a lovakat meg nem fejem, vége az életemnek. Mikor ezek a lovak még emberkézbe soha nem vótak. Akkor Jánosnak a lova kihúzott egy ódalbordáját. Nesze, ez a vessző, csapkodd meg őket, mind ojan szelídek lesznek, mint a bárány.

Úgy is vót, János megcsapkotta a lovakat, mind ojan szelíd lett, mint a bárány. János megfejte a lovakat, és egy nagy kád tej lett. Rücskös Kiráj a lányt hitta le a fáról: no, eskügyünk. Nem megyek le. Meddig? Még ebben a tejben valakinek meg is köll fürdeni. Hát ki fürdik meg benne? A lány csak azt felete, majd aki engem elhozott. Rücskös Kiráj megparancsóta Jánosnak, ha ebben a tejben meg nem fürdik, vége az életinek.

János kérte Rücskös Kirájt: ha már úgyis meg köll halnom, engeggye, hogy ide kössem, az ablakhoz, legalább utójára lássam, a lovam. Rücskös Kiráj megengette, hogy János odakösse a lovát az ablakhó. János lova rálehel az ablakra, a tej langyos lett, mert előzőleg forró vót. János megfürdött a tejben. Azelőtt is szép legény vót, de most még héccerte szebb lett.

Rücskös Kiráj látta, hogy János mijen szép. Hát ő is megfürdik, csak kösse oda a lovát János az ablakhó. Mikor Rücskös Kiráj a kádba ment, a tej elkezdett forni, bugyogni, Rücskös Kiráj szappannyá főtt. Akkor a lány legyütt a fáról, és örök hűséget esküttek egymásnak. Tán még ma is élnek, ha meg nem haltak. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

A CSÚNYA LÁNY MEG AZ ÖRDÖG

Valamikor réges-régen, még a zöldfülű világban, akkor még a lányok, legények fonóra jártak. Esténként így vót a szórakozás meg az ismereccség.

Vót egy csúnya lány. Egyszer ez a lány azt monta, hogy ő mán nem bänná, ha maga az ördög is gyünne érte, csak mán férhöz menne. Mert ojan csúnya vót, hogy egy legény se út sose mellé.

De eccer egy este melléüt egy legény. Ahogy font, egyszer csak leejti az orsót. A legény meg fölvette, akkor lássa a lány, hogy ennek a legénynek hasított patája van a lábán, hogy ez maga az ördög. Ekkor a lány nagyon megijett, észrevétlenül kiosont a házbul, és hazaszalatt.

Egyszer csak a legény beszól a lánynak: Héj, gyere ki, ha nem gyüssz ki, meghal apád. A lány nem gyütt ki. Hát meghalt az apja. Megint mongya a legény, hogy gyere ki, mer ha nem gyüssz ki, meghal anyád. A lány nem ment ki. Meghalt az anyja. Megint mongya a legény, gyere ki, mert ha nem, meghalsz te. A lány nem ment ki, hát ő is meghalt.

A sírján nyót egy tulipánt. Arra járt az ördög, leszakította, és csak elvitte magával. Eddig vót, mese vót, tán igaz se vót.

Az anyó álma

Hol volt hol nem volt, túl az operenciás tengeren, az üveg hegyeken meg innen. Volt egy szegény ember. Erék a szegény embernek volt három fia, a legkisebb az ójan felkegyelmeü volt. Egyszer az apa, azt parancsatta a legidősebb fiának, hogy az éjjel menjen ki a rétre, mert a fűvet valami mindég lelegeli. Ki is ment a rétre. Jó nagy volt rakva a tarisznyája hamuba sült pogácsával, Amint oda ént a rétre le ült elő veszi a tarisznyát és elkezd vacsorázni. Alig vett be egy két falatot. Már ott termett egy kis egér, agy egy falat kenyerett. Bix én nem adok köli az nekem, ahogy meg vacsorázott le fekiött és elis aüdt. Regelre megint lelegelte a fűvet valami. Másnap a közejsé fiu ment a rétre. De ő is úgy jánt mint a bátya és vacsora után ő is elalutt. Regelre megint a fűvet valami le legelte. Harmadnap a legkisebb volt a soros. Az ő tarisznyája is, meg vót rakva, hamuba sült pogácsával, fánaton érkett a rétre. Ahogy oda ént, le ütt vacsorázni, Egyszer csak ott termett egy kiséger, agy egy falás kenyerett. Jankó jó orivel adott, na hogy ijer jó voltél hozzáam segítégedre leszek, anal a kiséger el lütt. Jankó meg nagyon álmos volt, és le fekiött alinni. Éjfel tájban felébredt, mert azt vette észre, hogy a kis egér, húzza a fülét. Röktön föl kelt, hát inam fia, mit látt egy lá, legeli a fűvet. Röktön oda mén és meg fogja a lóvatt. Ne bács édes gazdám, hanem vesze ez a kötőfék. Ha hajban lóvatt, egyett sühintassa és már

is ott lesznek. Tellett nullt az idő, a király ki hirdette annak adja lányát, és fele kirájszágát, aki az arany almát, le vevé a fáról. Hát jövelakostak, Bérek Győfők nagy ülepű totók, valógatott cigány legények. De senkinek se, siberült. Hát Jankónak a két bátya, és el indult, szexerészt próbálni. Jankó is akart velük menni, de a két bátya, nem engedte. Hogy elment, a két bátya otthonról. Ő is ki ment az údvárra, és levette a derekáról a kötőféket, együtt sühintott vele, és ott termett az exüst szörű paripa, Hozta Jankónak az exüst süvöt és kardot, Jankó gyorsan föl öltözött és a bátyái után vágtatott. Utól is érte őket, elő vette az enüst tőrnit, és ki vet. belőle egy cigarettát, rá gyújtotta, meggye bátyáinak is ledobott egyet - egyet. Aztán eltűnt mind a szürke szamán a ködbe. A palota elé föl ugratott, az arany almája, az exüst szörű paripával. De is bírta volna venni, az arany almát, de nem akarta. Aztán gyorsan haxxa vágtatott le vethözött és le ült a kúchobla. Haxxa gyün a két bátya. És mindigant mondják hej nem láttad a vitént exüst ruhába exüst cigarettát süvöt nekünk is ledobott egyet - egyet meg exüst paripán ült. De látam az öl tettyeről lestem. Kébi a két bátya az öltettejét mind süit verték. Hogy onét többet se néze. Másnap a két bátya, megint elment otthonról, a palota elé szexerészt próbálni. Jankó megint ki ment az údvárra, és le vette a derekáról, a kötőféket, egyet sühintott és már gyűit is az arany szörű

paripa. Honta az arany ruhát, Jankó gyorsan föl ötré-
 xött és egy hét úgrással utól is érte a bátyját. Elő-
 vette az arany tőrnit hi vette egy arany cigaretát rá
 gyújtott. És a bátyjainak is le dobított egyet - egyet,
 azal elvágatott. Megint föl úgratott, az arany al-
 májé, le bírta volna venide nem vette le, Utána
 gyorsan haxxa ment le uelkösöt, és mind aki jó
 végezte dolgát. Be üt a búchoba. Hoxxa gyün a
 kétt bátya, és mingyá nesélik Jankónak, mit látak.
 Hej nem láttad a vitézt, arany ruhába, arany pa-
 ripón, arany cigaretát szívót, nebiérk és ledöbölt
 egyet - egyet. Be láttom, a széna haxxalról lestem. Heki
 a kétt bátya, mind széthárták a haxxlat, hogy onan
 töbött ne nézze. Harmadnap a kétt bátya, megint
 elment otthonról, a palota elé, szexeresét próbáris
 Jankó meg, hi ment az úduarra, és le vette a derekáról
 a kötőfékét. Egyet ruhított, és gyüt a gyémánt szónü
 paripa. Honta a gyémánt ruhátt. Jankó mingyün föl
 vette a gyémánt ruhát, föl hontaroxot, egyet - kéttöt úg-
 ratott, és utó is érte a bátyját, hi vette a gyémánt
 tőrnit, és rá gyütöt a bátyjainak is le dobított egyet
 egyet. Astón elvágatott, palota elé érve Jankó, föl
 úgratott az arany almához, még fejele is mind
 ahogy bölött volna. És le vette az arany almát. Hox-
 xa ment, le uelkösöt, gyorsan, és a búchoba üt, az
 arany almána, csendle szüsszogót. Gyün haxxa a
 kétt bátya, mingyá nesélik ni újság van. Hej nem
 láttad a vitézt, gyémánt ruhália gyémánt paripán

ült, és egymást cigarettát szívót, és nekünk is adott
 egyet-egyét, meg az arany almát is el vité. De látom
 a kemény tetőjéről lestem, Nebi a két látya mind
 két uertek a himinyt hogy onan. Többet ne nézze,
 Telt mit az idő, megint a kiráj ki hirdete, aki az arany almát
 el vité, az jelentkezse. De nem jelentkezett senki. Akkor elkerték
 keresni az aranyalmát, Először csak a nagy úrnaknál keresték,
 de nem találták. Akkor a kiráj ki hirdete, hogy meg a legre-
 gények hejer, meg a kúdnál is nézzék meg. Így két farkó-
 jékhöz is elmentek. De farkónak a két látya, mindigant
 monták, nálunk nincs, ne is keresik. De nálunk úgy szól a
 farancs, hogy meg a gúnyját is meg jól nézre. Hát
 van meg valaki, erél a háznál. Van egy félkegyelmű
 öcsénk de az mindig a kúcholva ül. Nem baj azt is meg
 nézzük. Mikor elő gyütt farkó két úrnak fia ki gurít
 az aranyalma a kúcholból. Nagyott néze a két testvér,
 Mingsyint farkót meg fogják, és visszük a kiráj elé. De
 ment farkónak a két látya is. Mert hogy három lány-
 vót a kirájnak, a két idősebb kirájpissarnony a két
 látyójé, farkó meg a legfiatalabb kirájpissarnonyé.
 Captak is két onnágra szálló, lakodalmat, Esküvő
 után a két látya, de hizelegtek magukat a kirájnak.
 Így a kiráj, farkóékat a dírnó állá csikta. Rit
 beszeresen a kirájpissarnony, de nem tehetett semmit.
 Reggelre szomorúsága öröme változott. Mert farkó
 a lóva által, ójan nagyogóra változtatta a dírnó
 állat, hogy szél vót a kiráji palotáná. Nem is
 vót hiánya semmiel se a kirájpissarnonyak. Egyszer

a király ki adta parancsba a két vejinek, hogy néjének nyúlát löni az erdőbe. Épen a legkisebb királykisasszony is a palotába vőtt, és meg halotta a király parancsát és szalát haxxa hogy megmorgya a xúrának a hírt, Jankó még hajnalba főött, és ki ment az údvannra, a derekáról le vette a kötőféket, és egyet sühintett. Már ott is termett a táltos paripa, és vitte Jankót az erdőbe. Jankó látott két nyulat, és a táltos segítségével az erdőből ki ráasztotta az álatokat. Ő meg az erdő szelén föl álitott egy bódélt és ki aggata a nyulakat. Meg érkezet a két bátya, nemek jolna nemek balna, de akón nene nemek, sehán egy fija nyulat sem talának az erdőbe. Este oda nemek Jankóhoz, és lássak hogy a bódéltba légrak a nyulak, meg kérdexik, Ité atyafi eladok ezek a nyulak. Oda adom a jegykendőtöké, azé nem lehet herj aké menyi pést csak azt ne. De Jankó másképen nem adta. Kénytelenek vőtak oda adni. Haxxa viték a nyulakat, a király nagyón meg örült, hogy nizen iggyes két veje van. Másnap azt parancsolta a király, a két vejinek hogy most löjének fogját. Épen a legkisebb királykisasszony is a palotába vőtt, és meg halotta a király parancsát, és szalát haxxa hogy megmorgya, a xúrának a hírt, Jankó még hajnalba főött, ki ment az údvannra, és le vette a derekáról a kötőféket, és egyet sühintett, már ott is termett, a táltos paripa és vitte Jankót az erdőbe. Jankó látott két fogját, és a táltos segítségével ki ráasztotta, a madarakat az erdőből. # Battyaji nikor meg érkezetek az erdőbe, egy fija

fogjot sen láttak. Akkár nene gyűtek mentek, egészen nap
 osak az erdőbe járták. Este oda mentek Jankához, és
 meg lássák hogy lógnak, a bódéba a fogjók. Meg kérde-
 zik, ké atyafi, eladok ezek a fogjók. A fél jegyzőütké
 eladom, azt nem lehet, kéj akor nyíri pést, osak azt ne
 shán hogy kérlették is Jankót nem egyezet bele. Mégül kéj-
 telnek vótek bele égyezni, hogy a kiráj stótt meggyent se
 valjónak, Haxxa vótek a fogjók, a kiráj nagyon meg
 örült, hogy nyíri kétt ügyes veje van. Másnap azt pa-
 rancsolta a kiráj a kétt vejinek, hogy most kanári
 madarot fogjónak az erdőbe. Éper a legborszebb kiráj-
 kísáronny is a palotába vót és halota a kiráj pa-
 rancsát és szalat haxxa hogy meg mongya a kirá-
 nak a hírt. Jankó meg hajnalra fős kétt, és ki ment az id-
 varra, ké vette derekáról a főlőféket, egyet síhíntott már
 ott is vót a táltos Páripa. És már vóte is Jankót az erdőbe,
 hogy oda énté Jankó, röktön fogott kétt kanári mada-
 rat. A töbit ké riasztota az erdőből, a táltos segítségé-
 vel. Az erdő szélén meg fől állított, egy bódét, és ké agata
 kalicháskútl a kanári madarokat. Bútyaji nikor meg
 épkenték az erdőbe, egésn nap le fől járták az erdőt,
 de egy fiya kanárit se láttak. Estefelé már egészen el-
 fáradtak, amint mentek haxxa felé, megint csak útkukla
 eset az erdőszéli bódé. Oda mentek hát Jankához,
 és meg lássák a kalichában úgrándozó madarokat
 és égyezniükbe nem mentek haxxa neni, madár nélkül, így
 hát meg is kérdentek. Eladok ezek a kanári madarak
 Eladok, ha meg engeditek hogy a hóitatókluú újat

harsítsak. Csak azt ne, inkább aranyat adunk, amennyit akarsz. Akár hogy könyörögtek Jankó nem égyeztet bele. Mégül csak ná költöt ábrink. Hossza viték a kirácsi madarakat, a kiráji nagyon meg örült, hogy niesen két ügyes veje van. Történt egyszer hogy a kiráji, bírodalmát elenség támadta meg, kiráji és a két veje, halva mentek, de Jankót nem viték magukal. Jankó meg ki ment az udvarra, és levete a dérkánul a költőfékett, együtt sühintott, már ott is vót a táltos paripa, már horta is a fényes ruhát kardot. Gyorsan fél ötököt Jankó, egyet kötött úgratott és már verte is az elenséget. Két kardal vesebedett, mind szét verte az elenséget. A harc véger véletlenül a saját kezét meg szúrta. A kiráji nem tudta ki az a bátorn viték, aki meg véte az elenségtől. Így hát oda ment, és a saját jegybandójával, be kötötte Jankó kezét. Egy két múlva a kiráji kisserzony ki mondta a jegybandótt és ki terítete az udvarra. Meg látta azt a két idősobb kiráji kisserzony, és meg monták a kirájinak, Jankót mindigant hivata a kiráji. Mond Jankó hogyan került, az én jegybandótté hozzád. Hát nem tudod, te kötötted be a kezem, nem emlékszel kirájom. Meg azt hiszed, hogy a te két ügyes vejeid, én kötök a nyúlakat. Én kötöm nézd meg a két jegybandótté atom oda. Meg azt hiszed, a fogjokat is én kötök. Én atom nekik fél jegyürüjükhé oda, meg a karáncikat is én fogtam. A hátukból egy-egy karit ki vágtam. A kiráji meg nézte és látta hogy igazat mond nem hazudik. Azután Jankójék kerültek a palotába. A kiráji két híres veje meg be a dísznó álba. De azután nem vót ojan, egygyörü csillogó mint axe-lót. Edig vót nese vót, talán igaz sé vót.

A KOCSMÁROS MEG A VENDÉG

Egyszer egy szegény ember betért a kocsmába, rendelt három főtt tojást. Píze persze nem vót, nem bírta kifizetni. A kocsmáros bepörölte, mert mán három év is elmúlt, mégse fizette ki. Mert hogy abbul a három tojásbul tyúk lett vóna, és azok mennyit tojtak vóna, és azoknak mennyi kicsirkéjük lett vóna! És már azok mennyit szaporítottak vóna, három év alatt.

Telt, mút az idő, a szegény embert beidéztek a bíróságra. De valahogy elkésett a tárgyalásrul. Kérdezi a bíró: Hun vót, hogy nem jelent meg időbe. Hát az anyám babot főzött, és azt segitettem elütetni. Hát hogyan kel ki a főtt bab? Úgy, ahogy a főtt tojás.

Így a kocsmáros elvesztette a pört. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

A BETEG KIRÁJ

Egyszer vót, hun nem vót, vót a világon egy kiráj, nagy fényes palotába lakott. Egyszer ez a kiráj nagybeteg lett. Akárhány orvos forgolódott körülötte, egy se tudott rajta segíteni. De talán ha megelégedett ember adná az inget, az segítene őfelségén. Hát a kiráj meg is parancsolta a kamarásának, hogy mennyen el, és a legszegényebb megelégedett ember ingét hozza el, hátha akkor meggyógyul.

Hát, a kamarás, ahogy mén, falurul falura, egyszer a falu szélin betér egy házhoz. Kérdi a gazdát, mit csinál, hogy él, mije van. Hát van ez a nagy ház, és öt hold föld. Hát mit szeretne még? Hát, szeretnék egy pár ökröt is, hogy ne magam műveljem a földet.

Hát, ment a kamarás tovább. Mén, mendegél, egyszer betér egy kis házba. Beköszön: Jó napot, bácsi, hogy él, mije van. Hát, nekem van ez a kis házam meg néhány malac. Meg van elégedve? Nem, nagyon szeretnék még hozzájuk venni néhányat. Hát ez sem a megelégedett ember.

Megint mén tovább. Hát az erdő mellett vezet az úttya. Meglát egy gunyhót. Úgy gondóta, ide betér, hátha itt lesz szerencséje. Beköszön: Jó napot, bácsi, hogy él, mije van. Hát van ez a gunyhó meg a két birka. Hát meg van elégedve? Meg hát! Akkor aggya ide az ingét. Hát mikor kigombolja a kabátot, még inge se vót.

Így a kiráj nem lett jobban. Eddig vót, mese vót, tán igaz se vót.

A NYELVES KIRÁJKISASSZONY

Hol vót, hol nem vót, vót a világon egy szegény ember, ennek a szegény embernek vót három fija. De a legkisebb az ojan félkegyelmű vót. Egyszer a kiráj kihirdette, hogy annak aggya a lányát meg fele kirájságát, aki legyőzi lányát a nyelvességbe. Próbálkoztak hercegek, grófok, bárók, nagy ülepű totók. De senkinek sem sikerült. Meghallották a szegény ember fiai is. A két idősebb legény elhatározta magát, hogy ők szerencsét próbálnak. Jankó is ment volna, a legkisebb, de őtet a bátyjai nem engedték. Ráripakodtak Jankóra: Hová akarsz te gyünni? Pont ijen félkegyelmű való oda! Még mi sem tuggyuk, hogy mijen szerencsével járunk.

De Jankó nem maratt veszteg, amint a bátyjai elindultak, ő is ballagott utánuk. Egyszer csak talált Jankó egy szöget, mingyán elkezd kijabálni a bátyajinak: Hé, gyertek csak vissza, mit találtam! A bátyjai visszamentek, kérdezik: No, mit talátá? Egy szöget. Szöget? És ezé hittá vissza bennünket? Jó elverték, és ballagtak tovább. Jankó a szöget zsebbe tette, és ballagott a bátyjai után. Egyszer csak talál Jankó egy döglött madarat. Mingyá elkezd kijabálni a bátyajinak: Hé, gyertek csak vissza, mit találtam! A bátyjai visszamentek, kérdezik: No, mit talátá? Egy döglött madarat. És ezé hittá vissza bennünket? Jó elverték, és ballagtak tovább.

Jankó a madarat zsebbe tette, és ballagott a bátyjai után. Egyszer csak meglát Jankó egy abrincsol. Elkezd kijabálni: Hé, gyertek csak vissza, mit találtam! A bátyjai visszamennek, és mikor lássák, hogy egy rozsdás abrincsol, Jankót megint jól elverik, és ballagnak tovább. Jankó az abrincsol zsebbe tette, és ballagott a bátyjai után. Egyszer csak talál Jankó egy sipkára való ganét. Megint elkezd kijabálni: Hé, gyertek csak vissza, mit találtam! A bátyjai visszamentek. Kérdezik: No, mit talátá? Mingyá mutassa Jankó a sipkára való ganét. A két bátya nagyon mérges lett, hogy ezért hittá őket vissza, már mijen messze volnának. Jankót jó elverték, és ballagtak tovább.

Jankó a sipka ganét hóna alá vágta, és ballagott a bátyjai után. Egyszer csak elértek a városba, a palota elé. Hát lássák, hogy a sok herceg, báró, gróf meg a nagy ülepű totók már mind gyünnnek is kifelé, egynek sem sikerült legyőzni a kirájkisasszonyt. A két bátya is bement a kirájkisasszonyhoz, de csakhamar ki is gyüttek. Jankó meg ballagott befelé. Odaszól neki a két bátya. Te, jobb, ha meg se próbálod, mert ha mi nem tudtuk legyőzni, akkor te még úgyse tudod. De Jankó nem hallgatott rájuk, csak bement a palotába. Beköszön: Jó napot, kirájkisasszony! Neked is, Jankó. Hú, de meleg van idebe. A kemencébe még melegebb. Itt a madár, süssük meg benne. De majd szétesik. Itt az abrincsol, abrincsoljuk meg. De majd leesik. Itt a szög, szögeljük meg.

Van neked szar. Az is van egy sipkával: megfogta, és földhöz vágta. A kirájkis-asszony nem tudott szóhoz jutni. A kiráj odaatta a lányát és fele kirájságát. Megesküttek, nagy lakodalmat csaptak, tán még most is élnek, ha meg nem haltak. Eddig vót, mese vót.

A SZEGÉNY EMBER MEG A ZSIDÓ

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy nagyon szegény ember meg a felesége, és egy tucat gyerek. De még a betevő falat se vót meg mindég. Hát elhatározta magát, hogy szerencsét próbál, hátha akad valami munka.

Ahogy mén az országúton, találkozik egy emberrel, ment a vásárra. Kérdi: Hé, atyafi, hová, merre? Megyek a vásárra. Én is, mennyünk együtt. Mentek egy darabig, beszélgettek. A zsidó monta, hogy ő mit akar venni a vásáron. Hát akkor neked sok pízéd van, te zsidó. Hát én a pízédé agyonütlek. Ne üss agyon, te szegény ember, mert még a sūt kácsa is kikajbája.

De a szegény ember agyonütte a zsidót, és a pízit elvitte. Ettől kezdve a szegény emberre jobb napok vártak. Ettől fogva vót mit enniük. Rá tíz évre nagyon összevesztek a feleségivel, az asszony éppen kacsát sütött, és az asztalra tette. Odament a szegény ember, és elkezdte a kácsa száját rángatni: Te kajbárod ki, hogy én agyonüttem a zsidót, te kajbárod ki? Az asszony a konyhába meghallgatta. Mingyá elment, és följelentette az urát. Hogy tíz éve aszt a zsidót, akit agyonüttek, a zén uram ütötte agyon. Mingyá örökös rabságra ítélték a zurát. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

A SZÜKSÉG

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy buta asszony, azt mongya egyszer az ura neki: No, asszony, kerestem egy kis pízit, nesze, tedd el, ha gyün a szükség, majd jó lesz. De az ablakná meg hallgatózott egy ember, ki leste. Mikor az ember elment otthonról, elment az asszonyhoz, bekopogott. Kiszól az asszony: Ki az, mit akar? Én vagyok a szükség, gyűttem a pízé. Hát az asszony elővette a pízit, odaatta neki, evvel az ember kereket oldott. Gyün haza az ura nagy sijetve, és mongya: No, asszony, vedd elő a pízit, mert veszek egy malacot. Hát éppen most vót itt a Szükség. Miféle szükség? Hát, te montad, hogy tegyem el a pízit, ha gyün a Szükség, jó lesz. No, asszony, hát teveled is megvert az Isten!

Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót, úgy látom, mint most, aki nem hiszi, járjon utána.

BOCSKORANDUSZ KIRÁJ

Hun vót, hun nem vót. Valamikor réges-régen vót három katona. Akkor a katonák tizenkét évig is szógáták a katonaidót. Mikor leszeretek, hát már elég korosak vótak. Ballagott az országúton a három katona, mentek, mentek, mendegéltek. Egész nap mentek, de sehun még véletlenül se láttak még gunyhót sem, nemhogy házat.

Késő este vót, mire odaértek egy kis faluhó. Hát, a falu szélin egy kis házba még égett a lámpa. Bekopogtak hát, meg be is köszöntek: Jó estét, tatám. Aggyon Isten a vitéz uraknak is! Meghálhatnánk az éccaka? Hogyne, vitéz urak! Mingyá megágyaztak a szoba közepin szalmára, pokrócot is terítették rája, és lefekütek. De vacsorával nem kínáták meg őket. De a katonák megpillantották a kemence tetejin a sütt kácsát. Mert régente divat vót, hogy már szombaton nem dógoztak az emberek, csak készítették a vasárnapra való, süttek-föztek, és hogy vasárnap akkor csak a templomba mennek.

Mikor lefekütek, az öreg nem bírt alunni, és kérte a katonákat, hogy meséjének a háborúul, hogy hogy is van a nagyhatalmak között. Hát a katonák kigondolták, hogy miről mesélnek az öregnek. Láttak az ágy előtt nagy bocskorokat, meg a sütt kácsa, állandójan az járt az eszükbe. Hát, tatám, az úy. vót, hogy a Bocskorandusz kiráj kiverte a Kácsaranduszt a Tepszerendusz várából. Az öreg csak bólogatott a fejivel, és nagyokat szippantott a tajtékpipából. Késő estig meséltetett a katonákkal. De a katonáknak nem vót kedvük, éhesek is vótak, meg álmosak is, nem nagyon vót kedvük. De csak meséjének, vitéz urak, tovább. Úy éfél felé vót, mire az öreg elaludt. Akkor az egyik katona fölkel, megfogta a nagybocskort, és beletette a kemencén lévő tepszibe, a sütt kácsát meg kivette, és a tarisznyába tette. Még a reggelt se várták meg, úy elmentek. Reggel fölkel az öreg, hát lássa, hogy nincsenek a katonák. Kene föl, de nincs a bocskora. Hé-kám, nem láttad a bocskorom, mongya a felesíginék. Hát, hová tette, kee? Hát, ide tettem az ágy elé. Akarnak frustukóni, veszi le az öregasszony a tepszit, hát benne vannak a nagybocskorok. Akkor jutott az eszükbe, hogy ok nem kínáták meg vacsorával a vitéz urakat. Hát akkor errül mesétek a katonák önekik, csak nem értették meg őket. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

MÁTYÁS KIRÁJ MEG A FRAKK

Eccer Mátyás kiráj fölötözött rossz fótos gúnyába, és bement egy kávéházba.

Mingyá elébe sijet a pincér, oszt kizavarja. Mongya neki, hogy ide csak az előkelő nagyurak gyühetnek bé. Hát, átötözött Mátyás kiráj frakkba meg cilinderkalapba, és bement a kávéházba. Mingyá szalad elibe a pincér, és asztalható vezet. Kérdi: No, mit parancsol, nagyságod.

Rendölt Mátyás kiráj egy üst kávé. Mikor meghozták neki a kávé, levetette a frakkját, és belemártogatta a kávéba. Nesze, egyé, mert itt a ruhát nézik, nem az embert. Eddig vót, mese vót, igaz se vót, itt a vége, fuss el véle.

A TIZENKÉT RABLÓ

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy rossz szoknya, annak a tetején vót egy tű, annak a tetején egy még kisebb tű, és annak a tetején egy icipici tű. Es annak a tetején egy ház, ott lakott egy öreglány. Egy este ez az öreglány elhatározta magát, hogy almát főz. Föl is tett a tűzre tizenkét almát főni, de közbe elbóiskolt a tűz mellett.

De ezen az estén a rablók is elhatározták magukat, hogy kirabolják az öreglányt. Egy el is ment az ablakhoz. Éppen forrt egyet az alma. Azt mongya az öreglány: Egy. Erre a rabló megijett, és visszament a többijekhez. Hajjátok, ez az öreglány boszorkány, mert alighogy odamentem, azt mongya: Egy. Hát most mennyetek ketten.

Most ketten mentek. Megálltak az ablakná. Éppen kettőt forrt az alma. Aszt mongya erre az öreglány: Egy, kettő. Megijettek erre a rablók, és elszalattak a többihő. Erre a rablóvezér azt mongya, no, most hárman mennyetek.

Most hárman mentek. Megálltak az ablakná. Éppen hármat forrt az alma. Aszt mongya az öreglány: Egy-kettő-három. A rablók visszasalattak a többihő. Hajjátok, most meg azt mongya, hogy egy, kettő, három. No, most gyerünk oda minnyájan!

Odamentek az ablakhó minnyájan. Hát éppen tizenkettőt forrt az alma. Azt mongya az öreglány: Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz, tizenegy, tizenkettő.

A tizenkét rabló úgy megijett, tán még most is szalad, ha fő nem bukott. Eddig, vót, mese vót, talán igaz se vót.

A KÓBI MEG A SZÁLI

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy ember, Kóbi vót a neve. Kóbijéknak fűszeresbótyuk vót. A túloldalon meg lakott egy kádármester, annak nagyon szép felesége vót. Kóbi szeretett volna az asszonyhoz járn, de az asszony nem vót kikapós. Többszöri zaklatás után az asszony megbeszélte az urával a dolgot. Hát csak mond a Kóbinak, hogy gyűjjön el estére, majd én úgy teszek, mintha elmennék itthonról.

Úgy is tett. Hát este a Kóbi megjelent az asszonynál. De egyszer csak gyün ám haza a gazda. Megijed erre a Kóbi, és mongya, jaj, hová bújjak. Erre az asszony betessékeli egy hórdóba, amelik már meg vót beszélve. Begyün a gazda, mingyán elkezd sorba döngetni a hordókat. Odaér ahhoz a hordóhoz is, ahun a Kóbi el vót bújva. Mikor meglássa, elkezd kiabálni: Emberek, ezt a hordót

A bácskai mesemondó

A Fodor házaspár fiatalkori fényképe

Családi ház a moholi Vasút utcában

be köll fenekőni, és majd elszállítjuk hajón Amerikába. Parancsolja az inasoknak. Most még egyelőre csak kitesszük az uccára. Erre nagyon megijett a Kóbi, örökre elment a kedve a szépasszonytul.

Mikor a hordó az uccára került, úgy vót fordítva, hogy a luk a bótajtó felé legyen. Hát meglássa Kóbi a feleségit, a bótajtóba állt. Elkezd kijabálni: Száli, vedd meg ezt a hordót, akármibe kerül is, mert el akarják szállítani Amerikába. Odamén a felesége: Hát, te hogy kerültél ide a hordóba?! Majd mindent megmagyarázok, csak vácsd ki ezt a hordót. Eddig vót, mese vót, tán igaz se vót.

ICINYKE-PICINYKE

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy icinyke-picinyke kis asszony. Ennek az icinyke-picinyke kis asszonynak vót egy icinyke-picinyke kis tehene.

Egyszer megfejte az icinyke-picinyke kis asszony az icinyke-picinyke kis tehenet, és feltette az icinyke-picinyke kis asztalra az icinyke-picinyke kis tejet az icinyke-picinyke kis zsétárral. Meglátta az icinyke-picinyke kis macska, és felugrott az icinyke-picinyke kis asztalra, és megitta az icinyke-picinyke kis tejet az icinyke-picinyke kis zsétárból.

Megharagudott az icinyke-picinyke kis asszony, és hozzávágta az icinyke-picinyke kis zsétárt az icinyke-picinyke kis macskához. Az icinyke-picinyke macska úgy elfutott, tán még most is szalad, ha meg nem állt.

Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót. Ezt a mesét a díjakkönyvemből tanultam.

AZ ÚR MEG A MAJOM

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy úr, akinek vót egy csintalan majma. Egyszer vásárolni akart valamit a zúr. Hát leült az asztalhoz, és számolta a pízit, hogy mennyi van, utána elment otthonrul.

De ezt mind leste a majom. Mikor az úr elment otthonrul, hát ő is elővette a fíjokot, és az ablakba út vele, és számóta a pízit. Az arra haladó emberek meglátták, hogy mit csinál a majom. Hát elkezdtek vele incelegni. A majom meg haragudott, és mind szétszórta a pízit.

Mén haza a zúr, és lássa, hogy a majom dobája szét a pízit. Erre nagyon mérges lett, törte a fejét, hogy szabaduljon meg a majomtul. Másnap a zúr borotvákozott, de a nyakát is jó megnyiszáta, persze a borotva fokával, utána elment otthonrul. De ezt a majom mind nézte, hát ő is elkezdett borotvákozni, a nyakát is jó megnyiszáta, persze ő a borotva élivel, így a majom elvágta a nyakát. Mén haza a zúr, hát lássa, hogy a majom meg van dögöve, minden csupa vér.

Így szabadult meg a majomtul a zúr. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

A BÁTOR SZOLGA

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy szegény legény. Nem vót neki senkije, csak az édesanyja, még a betevő falattyuk se vót meg. Elállt a legény szógáni egy nagy úrhoz.

Egyszer lássa a legény, hogy mennyi sok píze van az úrnak, mert hogy előtte számolta. No, gondolta magában a béres, hogy ő bizony megviccöli az urat. Azt mongya az úrnak: nem fél, gazduram, hogy egyszer a rablók megtámaggyák? Hát nem látod a falon azt a sok puskát? Mind agyonlövődzném.

Telt, mút az idő. Egyszer gondolta magába a béres, hogy ő most próbát tesz. Este kisün fölötözött betyárnak, a lábajira sok bakancsot kötözött, a fejire álarcot tett, és körülszaladta a házat. Úgy hallatszott, mintha nagyon sokan lennének, mivel a sok bakancs ide-oda verődött. Elkiáltotta hát magát: három az uccaji ablakra, három a másik ablakra, három az odalsó ablakra, három az ajtóra. Majd én magam bemegyek. Egy rozdsás pisztojt szegezett a gazdára: Aggya elő a zúr a pízit! Zúr nem szót semmit, előhúzta a fíjokot, és odaatta a pízit. Másnap nagyon szomorú vót a zúr. Kérdi a béres, mért ojan szomorú a zúr. Hát nem láttad a sok rablót? Mind elvitték a pízemet. Hát azt monta a zúr, hogy mind lelövődzné őket. Hát ha egyet agyonlövök, ott van a másik három. Hát, gazduram, nem vótak azok annyijan, én magam vótam, egyedül, és a píz megvan, elástam a ganéba. Akkor a zúr nagyon megörült, örökös szógájának fogatta. Eddig vót, mese vót, tán igaz se vót.

A KIS VÖRÖS MEG A NAGY VÖRÖS

Hun vót, hun nem vót. Valamikor réges-régen vót két koma. Nagyon szegények vótak, hát elhatározták magukat, hogy szerencsét próbálnak. Amint mennek, mendegélnek, találkoznak az országúton egy emberrel. Mongya nekik az ember, hogy ebben és ebben a faluban nincsen se pap, se kántor. Hát ők biz elmennek oda.

Mikor odaérnek a faluba, mindjárt egyenest a községházára mennek. Mondják, hogy őket a pápa külte. Hát be is fogatta őket a kösség. De nem értettek a ceremóniához, de még olvasni se tudtak, csak hajtogatta a pap a nagykönyvet, és közbe monta a betűkre:

No, te kis vörös, te is itt vagy, no té nagy vörös, te is itt vagy, mikor meg a pap lebukott, a kántor fölált. Mikor meg a kántor bukott le, a pap állt föl. A nép zúgolódott, mentek a kösséghez panaszra.

Eccer csak kapnak a pápától levelet. Hát nem merték a szakácsnéval elolvastatni, nehogy megtuggya: ők nem tunnak olvasni. Hát nézegették a levelet: ezek a hosszú betűk biztosan lécek, ezek a rövidek meg szögek. A pápa biztosan kerít. Hát vettek kilenc kocsi lécet meg egy kocsi szöget, és mentek a pápához. Elő ment a kisbíró, a hátsó kocsin a pap meg a kántor.

Mikor odaértek, a pápa nagyon megörült, mert éppen kerített. Oszt mongya: Maguk csak legyenek megelégedve a maguk papjával, mert a maguk papja nagyon jószívű. És így veszték örökösen a kösség nyakán. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót, itt a vége, fuss el véle.

A KÉT CIMBORA MEG AZ ÖRDÖG

Valamikor réges-régen az emberek nagyon hittek abban, ha valaki azt monta, hogy így az ördög, vagy úgy.

Hát vót két cimbora, az egyik tanulmányozta az ördögi mesterséget, a másik nem. Hát egyszer azt mondja az a cimbora, aki tanulmányozta az ördögi tudományt: hallod, komám, gyere el velem ekkor és ekkor, erre meg erre a körösztútra. Mer hát félt egyedül menni. El is mentek éjfél tájt. Egyszer csak egy hintó gyün. Az a koma, amejik tanulmányozta az ördögi mesterséget, látta, hogy hat ördög húzza a hintót, és egy ördög ül a bakon.

Mikor odaért a hintó, kiszáll az ördög, és két poharat tart a markában. Az egyik kisebb pohár, a másik nagyobb vót. Kérdi az ördög, mejik köll. A legény azt felelte, hogy egyik sem. Erre az ördög pofon vágta a derékig érő nyelvvel, és elhajtott. A másik meg azt látta, hogy hatlovas hintó gyün, és a bakon egy úr ül. Mikor kiszállt a hintóbul, és kínálta a cimboráját italla', az nem vette el, hogy nem vágta pofon, hanem leköpte. Még az én apósom is hitt az ijen ördögi tudományba'. Mert azt monta, hogy ő látta egyszer egy este, a szomszéd házánál, amint az ördögök hódvilágná javították a cséplőgépet, ő az árnyékukat látta. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

A LEGÉNY ÉS A TÜNDÉR

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy nagyon szép legény. De ez a legény soha nem ment sehová, mindég bent vót a szobába. Mert járt hozzá egy tündérlány, gyönyörű szép bokájig érő hajjal.

De a tündérlány azt monta a legénynek, hogy ötlet el ne árulja senkinek se. De a legény mégse bírta ki ezt szó nélkül. Hát egyszer az anyja megkérdezte: Ugye, édes fijam, mért nem jársz te valahová szórakozni, úgy, mint más legény. Hát én azé, édesanyám, nem megyek, mert énhozzám jár egy tündérlány, és el akar vinni magával. Ahogy a legény ezt kimonta, többet nem tudott beszélni, örökre néma maratt. Eddig vót, mese vót, talán igaz se vót.

BOLOND PALKÓ

Hun vót, hun nem vót, vót a világon egy ágrólszakatt szegény bolond. Palkónak hitták, nem vót szegénynek senkije, kéregetésből éldegélt. Ha pízit kapott, biz azt elitta. Sokszor a temetőbe hált éjjelente. Ha hideg, esős idő vót, még a kápolnát is igénybe vette.

Történt eccer, hogy Palkó jó bevacsorázott, még bort is ivott, és bement a kápolnába éjszakára alunni. De a ravatalon két halott fekütt. Palkót elfogta a buzgóság, nem vót szégyenlős, befekütt hát közéjük. Úgy éféltájt Palkó nagyon megszomjazott. Ki akar menni a kápolnábul, hát nem bír. Erre meghúzza a harangot. A temetőcsász aszt hitte, kísértetek vagy valamelik halott támatt föl. Úgy megijedt, hogy elszaladt a kántorhó, de az sem mert a temetőbe menni. Hát ide csak valami uniformis avatkozhat be, ha mingyán a tűzoltó is!

Hát, kimentek a temetőbe, a temetőcsász kizárta a kápolnaajtót, és kinyitotta. Persze, a sötétben nem látott a temetőcsász. Palkó az ajtó mögül a temetőcsász vállára tette a kezit: Aggy Isten, mán régen vártalak. A temetőcsász összerogyott, úgy megijett, hogy röktön vitték a kórházba. Híjába vót vele az uniformis, mégis megijett. Eddig vót, mese vót, tán igaz se vót.

Közzétette KALAPIS Zoltán

FODOR ERZSÉBET MESÉINEK TIPOLÓGIAI MEGHATÁROZÁSA

TÜNDÉRMESÉK

A vasorrú bába – AaTh 303 A fivérek nővéreket keresnek + AaTh 327B
A két fiú az óriás házában + AaTh 531 Az aranyhajsál, aranytoll, arany-
patkó

A csúnya lány meg az ördög – AaTh 407B Az ördögszerető

Az arany alma – AaTh 530 Az üveghegyi királykisasszony + AaTh 530A
A megbélyegzett sógorok

LEGENDAMESÉK

A kocsmáros meg a vendég – AaTh 821B Az ördög (cigány) mint ügyvéd
(csirkék főtt tojásból)

A beteg király – AaTh 844 A boldog ember inge

NOVELLAMESÉK

A nyelves királykisasszony – AaTh 853 A nyelves királykisasszony

A szegény ember meg a zsidó – AaTh 960A Ibykosz darvai